

دانشکده علوم پزشکی مراغه

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

نتایج نیازسنجی آموزشی اعضای هیات علم

دانشکده علوم پزشکی مراغه (۱۴۰۰-۱۴۰۱)

به نام خدا

مشارکت کنندگان در اجرای نیازسنجی آموزشی

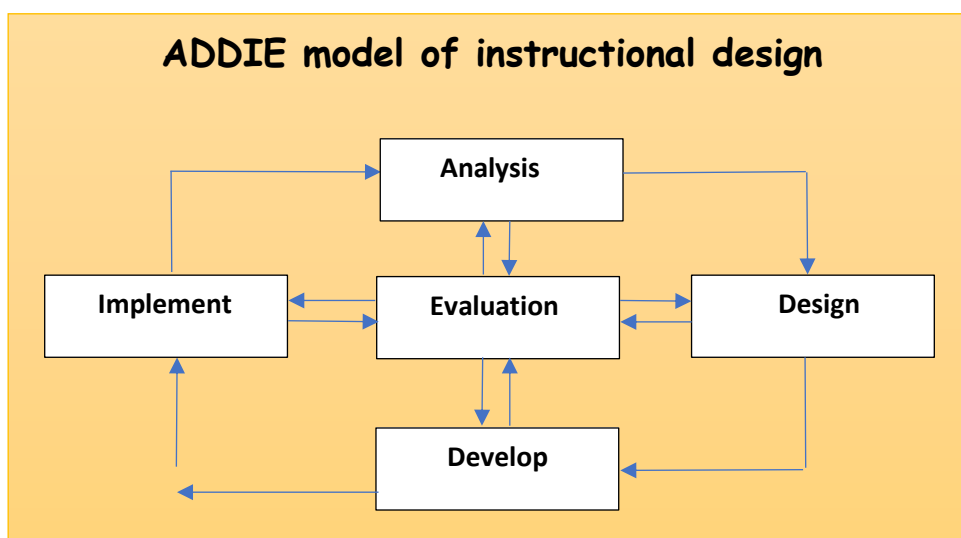
کمیته توانمندسازی اساتید ذیل مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی (EDC) تدوین برنامه توانمندسازی اساتید دانشکده را بر عهده دارد و در این راستا اقدام به نیازسنجی آموزشی و بررسی پیشینه توانمندی اساتید دانشکده نمود. مشارکت کنندگان در اجرای نیازسنجی عبارت بودند از:

- دکتر صدیقه صلواتی: مدیر EDC
- دکتر گلاره کوچک پور: مسئول کمیته توانمندسازی اساتید
- دکتر رضا شیرینی: عضو کمیته توانمندسازی اساتید

مقدمه:

یکی از مهمترین اهداف EDC ایجاد و ارتقاء قابلیت‌ها و تقویت توانمندیهای اعضای هیأت علمی دانشکده در راستای ارتقای کیفیت آموزش و تدریس می باشد لذا کمیته توانمندسازی اساتید به عنوان یکی از کمیته های زیر نظر EDC برآن است تا با بهره گیری از پیشرفتهای علمی روز در زمینه فرآیندهای یاددهی و یادگیری، اساتید و دانشجویان را با روش های آموزشی نوین در حیطه علوم پزشکی آشنا سازد. به گونه ای که دانش فردی و مهارتهای اساسی و لازم برای عملکرد بهتر در دانشگاه را برای اعضای هیئت علمی فراهم کند. به منظور ایجاد هماهنگی در بخش های مختلف دانشکده جهت برگزاری کارگاه برای اعضای هیات علمی ، تدوین برنامه زمانبندی سالانه و یا شش ماهه برگزاری کارگاه ها و دوره های توانمندسازی در سطح دانشکده و تدوین برنامه توانمندسازی و ایجاد تعامل بین واحدهای برگزارکننده کارگاه ها جهت برگزاری موثرتر کارگاه ها، برنامه جامع توانمندسازی اساتید بر اساس مدل ADDIE تدوین شد. این مدل در شکل شماره ۱ ارائه گردیده است. در این مدل چند مرحله ای، گام اول تحلیل وضعیت می باشد.

هدف از این مرحله، جمع آوری و تحلیل اطلاعات کافی و دقیق برای برنامه ریزان جهت تصمیم گیری صحیح است. در این مرحله انواع گوناگونی از تحلیل مدنظر است که عبارتند از تحلیل مخاطب، تحلیل شغل، تحلیل نیاز، تحلیل تکلیف و تحلیل منابع. در مستند پیش رو نتایج نیازسنجی آموزشی اساتید را که به نوعی تحلیل وضعیت مخاطب می باشد ارائه گردیده است.

نتایج نیازسنجی آموزش اعضای هیات علمی

تعداد ۳۸ نفر از اعضای هیات علمی به پرسشنامه نیازسنجی آموزشی پاسخ دادند فلذا نرخ پاسخ دهی ۷۴/۵ درصد می باشد. رتبه علمی ۸ نفر از شرکت کنندگان در نیازسنجی مربی (۲۱/۱٪) و ۳۰ نفر استادیار (۷۸/۹٪) بود.

تعداد ۷ نفر از اساتید دانش آموخته یا دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد آموزش پزشکی بودند و ۱۵ نفر (۳۹٪) دوره توانمندسازی اساتید که توسط دانشکاه علوم پزشکی تبریز برگزار می گردد را شرکت کرده بودند.

۱۰۰٪ از پاسخ دهندگان دارای سابقه تدریس بودند و بیشترین تعداد اساتید، سابقه تدریس در گروه های متوسط (۸۱/۶٪) و کوچک (۵۲/۶٪) را گزارش دادند (جدول شماره ۱).

جدول ۱: درصد فراوانی سابقه تدریس اساتید در گروه های مختلف

گزینه	فراوانی پاسخ	درصد فراوانی
گروه های کوچک (1-20 نفر)	۲۰	۵۲.۶٪
گروه های متوسط (20-50 نفر)	۳۱	۸۱.۶٪
گروه های بزرگ (50-100 نفر)	۱۲	۳۱.۶٪
گروه های خیلی بزرگ (بالای 100 نفر)	۴	۱۰.۵٪
کل پاسخ دهندگان	۳۸	۱۰۰٪

بیشترین تعداد پاسخ دهندگان از گروه آموزشی بهداشت عمومی (۲۸/۹٪) و سپس گروه علوم آزمایشگاهی و علوم پایه (۲۳/۷٪) بودند (جدول ۲). بیشترین تعداد پاسخگویان دارای درجه تحصیلی دکترای تخصصی بودند (جدول ۳).

جدول ۲: درصد فراوانی پاسخگویی به پرسشنامه نیازسنجی به تفکیک گروه های آموزشی

گزینه	فراوانی پاسخ	درصد فراوانی
علوم پایه و علوم آزمایشگاهی	۹	۲۳.۷٪
بهداشت عمومی	۱۱	۲۸.۹٪
پرستاری	۷	۱۸.۴٪
فوریت، اتاق عمل و هوشبری	۲	۵.۳٪
معارف اسلامی	۰	۰٪
مامایی	۱	۲.۶٪
تغذیه و صنایع غذایی	۶	۱۵.۸٪
بالینی	۲	۵.۳٪
جمع	۳۸	۱۰۰٪

جدول ۳: درصد فراوانی درجه تحصیلی اساتید پاسخ دهنده به پرسشنامه نیازسنجی آموزشی

گزینه	فراوانی پاسخ	درصد فراوانی
کارشناسی ارشد	۷	۱۸.۴٪
دکترای تخصصی	۲۹	۷۶.۳٪
متخصص	۱	۲.۶٪
فوق تخصص	۱	۲.۶٪
جمع	۳۸	۱۰۰٪

دیدگاه اساتید در خصوص میزان نیاز به دوره های آموزشی مربوط به حوزه توسعه آموزش، مورد سوال قرار گرفت و نتایج آن در جدول شماره ۴ ارائه شده است. ده مورد از موضوعاتی که دارای بالاترین میانگین نمره هستند به ترتیب عبارتند از: روش های ارزشیابی اساتید، فعالیت های نوآورانه آموزشی و دانش پژوهی، جشنواره مطهری، خود ارزیابی مهارت های تدریس، روش های پژوهش در آموزش، کوریکلوم پنهان، Curriculum mapping، یادگیری مفهومی، مبانی و روش های تدریس مجازی، آموزش کلاس وارونه.

جدول ۴: میانگین نمرات ارائه شده توسط اساتید به هر یک از دوره های آموزشی

عنوان دوره آموزشی	میانگین	انحراف معیار
روش های ارزشیابی اساتید	۴/۱۳	۱/۱۰
فعالیت های نوآورانه آموزشی و دانش پژوهی	۴/۱۱	۰/۹۱
جشنواره مطهری (نحوه شرکت و تکمیل و ارسال فرم های مربوط و ...)	۴/۰۸	۱/۰۱
خود ارزیابی مهارت های تدریس	۴/۰۳	۰/۷۱
روش های پژوهش در آموزش	۴/۰۳	۰/۹۶
کوریکلوم پنهان	۴/۰۳	۰/۹۰
Curriculum mapping	۴	۰/۹۵
یادگیری مفهومی	۳/۹۷	۱/۰۱
مبانی و روش های تدریس مجازی	۳/۹۲	۰/۹۳
آموزش کلاس وارونه	۳/۹۲	۱/۰۶
روانشناسی یادگیری	۳/۹۲	۱/۰۶
آموزش بین رشته ای	۳/۸۷	۱/۰۶
آموزش در جامعه	۳/۸۴	۱/۰۴
آموزش تلفیقی	۳/۸۲	۱
استانداردسازی آزمون	۳/۸۲	۱
تهیه، بازنگری و ارزشیابی برنامه های آموزشی	۳/۷۹	۰/۹۲
مدلهای ارزشیابی درونی و بیرونی	۳/۷۶	۱/۰۱
تدریس مسئله محور (PBL)	۳/۷۴	۱/۱۹

۰/۹۴	۳/۷۴	اصول مدیریت کلاس درس
۰/۹۱	۳/۷۴	اصول سخنرانی تعاملی
۱/۰۲	۳/۷۴	مهارت‌های ارتباطی در فرایندهای آموزشی (تدریس، مشاوره و ...)
۱/۱۴	۳/۷۴	اصول اخلاقی در فرایندهای آموزشی (تدریس، ارزشیابی، مدیریت آموزش و ...)
۱/۰۵	۳/۷۱	تدوین و اجرای نیاز سنجی جامع آموزشی
۱/۰۳	۳/۶۸	مبانی یادگیری یاددهی شامل
۱/۱۱	۳/۶۶	روش های تحلیل و ارزشیابی آزمون
۰/۹۰	۳/۶۳	روشهای ارزشیابی دانشجو
۰/۹۸	۳/۶۳	طراحی دوره ها و جلسات آموزشی(کارگاه ها، ژورنال کلاب ها)
۱/۲۷	۳/۶۱	آموزش پزشکی مبتنی بر بهترین شواهد
۱/۲۵	۳/۵۵	پورتفولیو و لاگ بوک
۱/۴۰	۳/۳۴	آموزش مبتنی بر تظاهرات بالینی (CPC)
۱/۴۵	۳/۳۲	مدل های آموزش سرپایی
۱/۱۷	۳/۳۲	مدیریت، برنامه ریزی و رهبری آموزشی
۰/۹۷	۳/۲۹	روش ها و فنون تدریس تئوری
۱/۳۱	۳/۲۴	روش ها و فنون تدریس بالینی شامل
۱/۲۰	۳/۲۴	اصول اخلاق حرفه ای
۱/۴۰	۳/۱۳	روش های ارزیابی بالینی(OSCE, Minicex, PMP,DOPS)
۱/۴۱	۳/۱۱	فرایند استدلال بالینی(تفکر، تصمیم گیری، ارزشیابی و ...
۱/۴۳	۳/۰۵	راندبالینی
۱/۲۵	۲/۹۷	فنون تدریس در گروه های کوچک و گروه های بزرگ (کنفرانس، پنل و ...)

دیدگاه اساتید در خصوص نیاز به دوره های آموزشی مرتبط با حوزه پژوهش و تحقیقات هم مورد سوال قرار گرفت و نتایج آن در جدول شماره ۵ ارائه شده است. بیشترین فراوانی اعلام نیاز آموزشی در حیطه های مربوط به پژوهش عبارت بودند از متاآنالیز (۵۷/۹٪) ، روش های پژوهش کیفی (۴۴/۷٪)، اندنوت پیشرفته(۳۹/۵٪)، نقد و داوری مقالات(۳۹/۵٪)، و چگونگی ارائه کنفرانس و پوستر به انگلیسی (۳۶/۸٪) بود.

جدول ۵: درصد فراوانی اعلام نیازمندی به دوره های آموزشی مرتبط با حوزه پژوهش و تحقیقات

گزینه	فراوانی پاسخ	درصد فراوانی
روش های پژوهش کمی	۱۱	۲۸.۹٪
روش های پژوهش کیفی	۱۷	۴۴.۷٪
طراحی و روان سنجی پرسشنامه های تحقیقاتی	۶	۱۵.۸٪
روش نگارش مقالات علمی	۱۰	۲۶.۳٪
روش های جستجوی منابع	۹	۲۳.۷٪
End note پیشرفته	۱۵	۳۹.۵٪
نقد و داوری مقالات	۱۵	۳۹.۵٪
STATA	۱۶	۴۲.۱٪
نگارش پروتکل برای کارآزمایی بالینی	۱۱	۲۸.۹٪
آینده پژوهی	۱۱	۲۸.۹٪
متاآنالیز	۲۲	۵۷.۹٪
چگونگی ارایه کنفرانس و پوستر به زبان انگلیسی	۱۴	۳۶.۸٪
علم سنجی	۱۱	۲۸.۹٪
روشهای تعیین اولویتهای پژوهشی	۱۲	۳۱.۶٪
کل پاسخ دهندگان	۳۸	۱۰۰٪

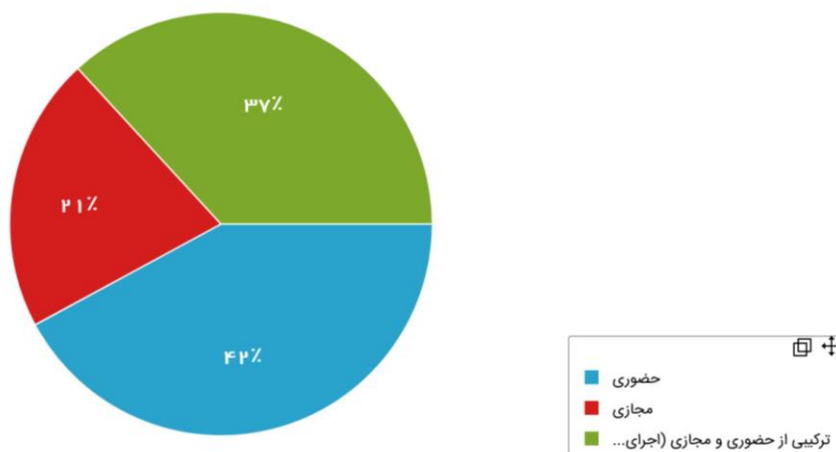
دیدگاه اساتید در خصوص نیاز به سایر دوره های آموزشی مورد سوال قرار گرفت و نتایج آن در جدول شماره ۶ ارائه شده است. آشنایی با طراحی اپلیکیشن، طراحی پادکست، نگارش پتنت سه موضوعی بودند که از طرف بیش از ۴۰٪ اساتید به عنوان نیاز آموزشی عنوان شدند.

جدول ۶: درصد فراوانی اعلام نیازمندی به سایر دوره های آموزشی

گزینه	فراوانی پاسخ	درصد فراوانی
آشنایی با اصول ترجمه	۸	۲۱.۱٪
اصول و فنون نگارش کتاب و درسنامه	۱۴	۳۶.۸٪
چگونگی ارایه کنفرانس و پوستر به زبان انگلیسی	۱۰	۲۶.۳٪
نحوه نگارش CV	۱۳	۳۴.۲٪
ارتباط با صنعت	۱۴	۳۶.۸٪
طراحی اپلیکیشن	۱۹	۵۰٪
طراحی وب سایت	۱۴	۳۶.۸٪
نرم افزار تولید محتوی	۱۱	۲۸.۹٪
طراحی پادکست	۱۸	۴۷.۴٪
طراحی اینوگرافیک	۱۱	۲۸.۹٪
نحوه انجام مکاتبات علمی داخلی و خارجی	۱۵	۳۹.۵٪
قوانین و مقررات اداری و ارتقاء مرتبه اعضای هیات علمی	۱۴	۳۶.۸٪
قوانین و آیین نامه انضباطی دانشجویان و اساتید	۶	۱۵.۸٪
چگونگی تهیه راهنمای مطالعه	۴	۱۰.۵٪
تفکر علمی - انتقادی	۱۳	۳۴.۲٪
تکنیک های کنترل استرس	۸	۲۱.۱٪
نگارش پتنت	۱۸	۴۷.۴٪
بسته های تحول در آموزش پزشکی (مرجعیت علمی، بین المللی سازی و ...)	۷	۱۸.۴٪
کل پاسخ دهندگان	۳۸	۱۰۰٪

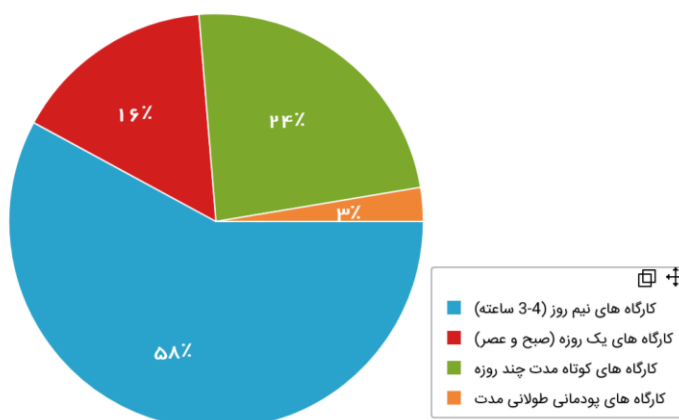
دیدگاه اساتید در خصوص روش ترجیحی آنها برای برگزاری کارگاه ها مورد بررسی و آنالیز قرار گرفت و نهایتاً نتایج آن در نمودار شماره ۱ ارائه شد . ۴۲ درصد اساتید تمایل داشتند کارگاه ها به شکل حضوری برگزار شوند.

نمودار شماره ۱: روش ترجیحی اعضای هیات علمی برای برگزاری کارگاه های آموزشی

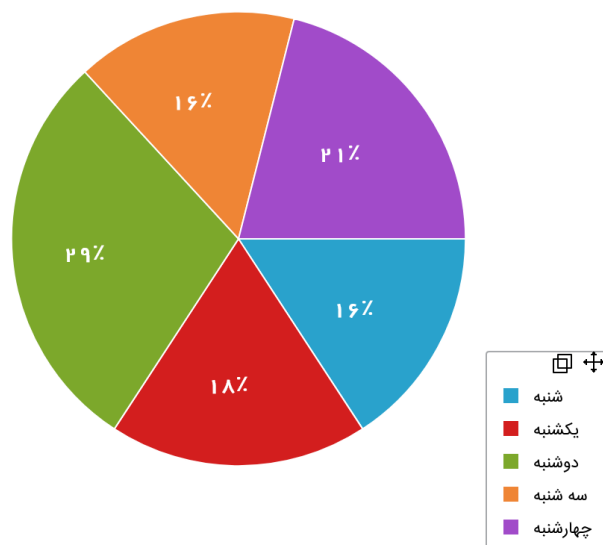
مدت زمان تشکیل کارگاه ها موضوع دیگری بود که در فرم نظرخواهی مورد سوال قرار گرفت. بر اساس نتایج به دست آمده (نمودار ۲) ۵۸ درصد اساتید تمایل به شرکت در کارگاه های ۳ تا ۴ ساعته داشتند

نمودار شماره ۲: طول مدت زمان ترجیهی اساتید برای برگزاری کارگاه های حضوری

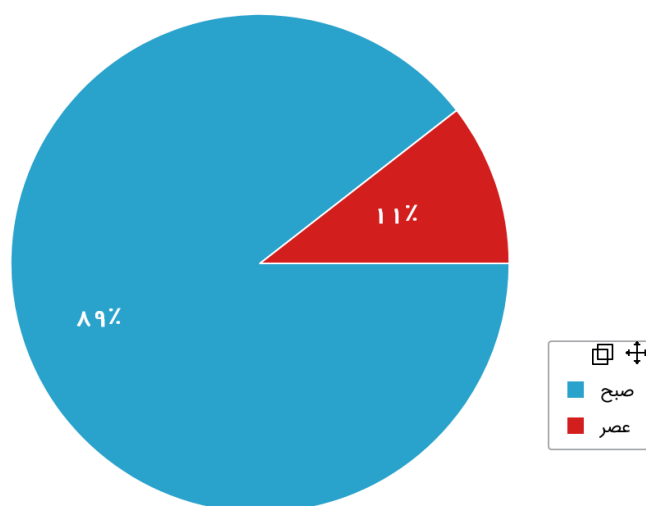
بر اساس نتایج به دست آمده از آنالیز فرم نیاز سنجی به ترتیب ۲۹ و ۲۱ درصد از اساتید تمایل داشتند که کارگاه ها در روزهای دوشنبه و چهارشنبه برگزار شود (نمودار ۳) .

نمودار شماره ۳: اولویت روزهای هفته برای برگزاری کارگاه بر اساس ترجیحات فردی اساتید

بر اساس بررسی های به عمل آمده ۸۹ درصد اساتید ترجیح دادند که کارگاه ها در ساعات اولیه روز (صبح ها) برگزار شود (نمودار ۴)

نمودار شماره ۴: اولویت زمانی برگزاری کارگاه از دیدگاه اساتید

در فرم نیاز سنجی از اساتید خواسته شده بود که میزان تمایل خود برای مشارکت در تدریس کارگاه ها را بیان کنند . که نتایج نشان داد بیشترین میزان تمایل مربوط به کارگاه مهارت های ارتباطی بود به گونه ای که ۴۴ درصد از اساتید تمایل داشتند که در تدریس کارگاه های مربوط به اصول مهارت های ارتباطی مشارکت کنند . میزان تمایل اساتید برای تدریس در سایر کارگاه ها در جدول شماره ۷ ارائه شده است

جدول ۷: درصد فراوانی تمایل اساتید به تدریس در کارگاه ها و دوره های آموزشی

گزینه	فراوانی پاسخ	درصد فراوانی
روشهای تدریس (اعم از نظری، عملی، آزمایشگاهی و بالینی)	۵	۲۰٪
ارزشیابی برنامه های آموزشی	۲	۸٪
منتورینگ و استاد مرجع	۰	۰٪
روشهای ارزشیابی استاد	۲	۸٪
روشهای ارزشیابی دانشجو	۴	۱۶٪
روشهای ارزشیابی بالینی	۶	۲۴٪
روشهای برنامه ریزی درسی	۲	۸٪
پژوهش در آموزش پزشکی	۱	۴٪
دانش پژوهی آموزشی	۰	۰٪
استعداد درخشان (تسهیلات، اهداف، عملکردها، فرایندها و ...)	۳	۱۲٪
المپیاد دانشجویی (رسالت و اهداف، فرایندها، آیین نامه ها، مزایا و ...)	۳	۱۲٪
بسته های تحول و نوآوری در آموزش پزشکی (آموزش پزشکی پاسخگو و ...)	۳	۱۲٪
اعتباربخشی آموزشی	۶	۲۴٪
نرم افزارهای آموزش مجازی یا سایر نرم افزارهای مورد نیاز در آموزش	۱	۴٪
اساتید مشاور (وظایف، کارکردها، دستورالعملها و ...)	۵	۲۰٪
مدیریت و برنامه ریزی آموزشی	۲	۸٪
اصول مهارت های ارتباطی	۱۱	۴۴٪
طراحی، اجرا و ارزشیابی کارگاه های آموزشی	۲	۸٪
آموزش پزشکی مبتنی بر بهترین شواهد (BEME)	۲	۸٪
نظریه ها و الگوهای یادگیری و مهارتهای مقدماتی تدریس	۲	۸٪
الگوهای طراحی آموزش در علوم پزشکی	۱	۴٪
سایر موارد (در سوال بعدی مورد را ذکر نمایید)	۴	۱۶٪
کل پاسخ دهندگان	۲۵	۱۰۰٪